

โรคคอตีบ พวกเรา ป้องกันได้ด้วย ทุกคน

๑. นำบุตรหลานไปรับวัคซีนตามเกณฑ์ที่กำหนด แม้ผู้ที่เคยป่วยด้วยโรคคอตีบแล้ว ก็ต้องได้รับวัคซีนเพื่อป้องกันโรคคอตีบในอนาคต เพราะการป่วยเป็นโรคคอตีบไม่ก่อให้เกิดภูมิคุ้มกันต่อการเกิดโรคซ้ำได้

๒. โรคนี้รักษาให้หายได้ มีอาการไข้ ไอคั่ง เจ็บคอ รับประทานอาหารเพื่อสังยาปฏิชีวนะให้รับประทาน ห้ามซื้อยารับประทานเอง เพราะยาอาจไม่ตรงกับเชื้อโรคและอาจทำให้อาการของโรครุนแรงขึ้น ถึงขั้นเสียชีวิตได้

๓. มีพฤติกรรมสุขภาพดีและถูกสุขลักษณะ เช่น ไอหรือจามให้ปิดปาก ปิดจมูก เป็นหวัดหรือโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ ให้สวมหน้ากากอนามัย ล้างมือให้สะอาดอยู่เสมอ เป็นต้น

๔. หลีกเลี่ยงการสัมผัสใกล้ชิดกับผู้ป่วยโรคคอตีบ โรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจอื่นๆ และในที่ผู้คนอยู่กันแออัด

๕. ถ้ามีผู้ป่วยในบ้าน ควรแยกผู้ป่วยออกจากต่างหาก น้ำมูก น้ำลาย และเสมหะของผู้ป่วยต้องทำลายอย่างถูกสุขลักษณะ หรือราดน้ำยาฆ่าเชื้อ เช่น น้ำยาผสมผงฟอกขาว

อย่าลืม !!!
นำบุตรหลานไปฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอตีบให้ครบเกณฑ์ที่กำหนดนะคะ

DDC
1422
สายด่วนกรมควบคุมโรค

<http://thaigcd.ddc.moph.go.th/>

โรคคอตีบ

ป้องกันได้ด้วยพวกเราทุกคน

สุขภาพดี เริ่มต้นที่นี่ สำนักงานโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

ความรู้เรื่อง โรคคอตีบ

โรคคอตีบเป็นโรคติดเชื้อเฉียบพลันระบบทางเดินหายใจ เกิดจากเชื้อแบคทีเรียชนิดหนึ่ง (**C. diphtheriae**) ซึ่งมีรูปทรงแท่ง สามารถสร้างพิษ (**exotoxin**) ที่ก่อให้เกิดการอักเสบและทำให้เกิดเนื้อตายเป็นแผ่นหนาในลำคอหรือหลอดลม และการตีบตันของทางเดินหายใจจนต้องเจาะคอ เพื่อเปิดช่องหายใจ จึงได้ชื่อว่า “โรคคอตีบ” นอกจากนี้สารพิษที่เชื้อโรคคอตีบปล่อยออกมายังสามารถทำให้เกิดกล้ามเนื้อหัวใจอักเสบและเส้นประสาทส่วนปลายอักเสบด้วย โรคคอตีบเป็นโรคที่มีอัตราตายสูงมาก ในผู้ป่วย ๑๐ ราย จะมีผู้ป่วยเสียชีวิต ๑ ราย ซึ่งผู้ป่วยจะเสียชีวิตจากทางเดินหายใจอุดตันหรือภาวะหัวใจล้มเหลวจากกล้ามเนื้อหัวใจอักเสบ

การติดต่อของ โรคคอตีบ

ติดต่อทางการหายใจ จากการไอ จามรดกัน หรือ พูดคุยกันในระยะใกล้ชิด เชื้อโรคจะเข้าสู่ผู้สัมผัสทางปากหรือทางการหายใจ บางครั้งติดต่อโดยการใช้อุปกรณ์ร่วมกัน เช่น แก้วน้ำ ช้อน หรือ การอมดูดของเล่นร่วมกันในเด็กเล็ก

ระยะฟักตัวของโรค ๑-๗ วัน เฉลี่ย ๓ วัน ผู้ป่วยโรคคอตีบหรือผู้ติดเชื้อคอตีบที่ยังไม่มีอาการ สามารถแพร่เชื้อที่อยู่ในจมูกหรือลำคอไปสู่ผู้อื่นได้ เพราะเชื้อโรคจะอยู่ในลำคอผู้ป่วยที่ไม่ได้รับการรักษา ประมาณ ๒ สัปดาห์

อาการผู้ป่วยโรคคอตีบ

เริ่มต้นด้วยมีไข้ต่ำ ๆ มีอาการคล้ายหวัดในระยะแรก แต่ไม่มีน้ำมูก มีอาการไอแห้ง เจ็บคอ เมื่ออาหาร ต่อมาจะมีแผ่นฝ้าสีขาวอมเทาติดแน่นที่บริเวณทอนซิล ช่องคอ และ/หรือโพรงจมูก กล้องเสียง ในรายที่อาการรุนแรง จะมีการตีบตันของทางเดินหายใจ การหายใจล้มเหลว และเสียชีวิต

แผ่นฝ้าที่ลิ้น

แผ่นฝ้าในจมูก

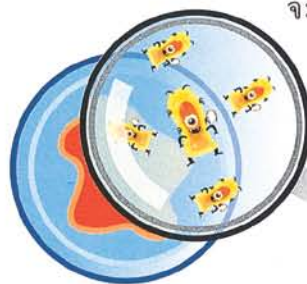
การวินิจฉัยโรค

อาศัยอาการทางคลินิก เช่น มีไอเสียงก้อง เจ็บคอ ตรวจพบแผ่นเยื่อในลำคอ บริเวณทอนซิลและลิ้นไก่ มีอาการของทางเดินหายใจตีบตัน

การวินิจฉัยที่แน่นอนคือ การเพาะเชื้อโรคคอตีบ โดยใช้ไม้พันสำลีสำหรับป้ายคอ (throat swab) ป้ายเชื้อบริเวณแผ่นเยื่อหรือใต้แผ่นเยื่อ หรือจากแผ่นเยื่อที่หลุดออกมา เนื่องจากต้องใช้อาหารเลี้ยงเชื้อพิเศษในการเพาะเชื้อ จึงควร

จะต้องติดต่อแจ้งห้องปฏิบัติการ

เมื่อนำส่งตัวอย่าง เมื่อเพาะได้เชื้อโรคคอตีบ จะต้องทดสอบต่อไปว่าเป็นสายพันธุ์ที่สร้างสารพิษหรือไม่ (exotoxin)

การรักษา

โรคนี้รักษาให้หายได้ ด้วยการไปพบแพทย์ เพื่อสั่งยาปฏิชีวนะให้รับประทานนาน ๑๔ วัน ซึ่งสามารถหยุดการแพร่เชื้อโรคได้ภายใน ๔๘ ชั่วโมงหลังเริ่มให้ยา บางรายอาจได้รับยาต้านพิษของเชื้อคอตีบร่วมด้วย ในผู้ป่วยที่มีอาการอุดกั้นทางเดินหายใจต้องเจาะคอ เพื่อช่วยหายใจ

หลังจากหายเป็นปกติ ผู้ป่วยต้องได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบให้ครบถ้วนตามเกณฑ์ เพราะการป่วยด้วยโรคคอตีบไม่สามารถสร้างภูมิคุ้มกันโรคให้มีระดับเพียงพอต่อการป้องกันโรคคอตีบในการติดเชื้อครั้งต่อไปได้

การป้องกันโรคคอตีบ

อายุ	วัคซีน
แรกเกิด	ฉีดวัคซีนป้องกันวัณโรค ฉีดวัคซีนป้องกันตับอักเสบบี ครั้งที่ ๑
๒ เดือน	ฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ บาดทะยัก ไอกรน ตับอักเสบบี ครั้งที่ ๑ กินวัคซีนโพลีโอสครั้งที่ ๑
๔ เดือน	ฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ บาดทะยัก ไอกรน ตับอักเสบบี ครั้งที่ ๒ กินวัคซีนโพลีโอสครั้งที่ ๒
๖ เดือน	ฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ บาดทะยัก ไอกรน ตับอักเสบบี ครั้งที่ ๓ กินวัคซีนโพลีโอสครั้งที่ ๓
๙-๑๒ เดือน	ฉีดวัคซีนป้องกันหัด คางทูม หัดเยอรมัน
๑ ปี ๖ เดือน - ๒ ปี	ฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ บาดทะยัก ไอกรน ครั้งที่ ๔ กินวัคซีนโพลีโอสครั้งที่ ๔
๔ - ๕ ปี	ฉีดวัคซีนป้องกันโรคคอตีบ บาดทะยัก ไอกรน ครั้งที่ ๕ กินวัคซีนโพลีโอสครั้งที่ ๕

เมื่อเด็กอายุ ๕ ปี จะได้รับวัคซีนป้องกันโรคคอตีบรวม ๕ ครั้ง และจะได้รับวัคซีนรวมป้องกันคอตีบ บาดทะยัก กระจุดันอีก ๑ ครั้ง เมื่อเด็กเข้าเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖

หากพบเด็กได้รับวัคซีนไม่ครบถ้วนตามเกณฑ์ ขอให้แนะนำผู้ปกครองพาเด็กไปรับวัคซีนที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหรือโรงพยาบาลใกล้บ้านได้ทุกแห่งในวันให้บริการวัคซีน และให้แจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทราบ